

Камінський Д. О.

*студент V курсу юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету*

*Науковий керівник: к. е. н., доцент кафедри економічної безпеки
та фінансових розслідувань ТНЕУ*

Вівчар О. І.

ЗМІСТОВНО-ТИПОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Проблематика попередження економічної злочинності в умовах макроекономічної нестабільності належить до числа найактуальніших кримінологічних, політичних і правових проблем сучасної України. Звертаємо увагу на те, що ефективна боротьба з проявами економічної злочинності потребує комплексного системного підходу і органічного поєднання профілактичних, правоохоронних та репресивних заходів, чітко визначених пріоритетів та належного забезпечення: економічного, кадрово-професійного, інформаційно-аналітичного, науково-методичного, матеріально-технічного тощо. Ігнорування хоча б однієї з цих складових суттєво знижує ефективність боротьби з економічною злочинністю в державі.

В таких умовах функціонування, прояви економічної злочинності залежно від правових і соціально-економічних чинників постійно змінюються, тому важливим завданням і необхідною функцією держави має стати здійснення стабільного правового і економічного моніторингу її проявів. Ця функція повинна реалізуватися не лише шляхом аналізу показників кримінально-правової статистики, а й знаходити своє втілення при реалізації правозастосовної практики у різних галузях правового регулювання економічних відносин [4]. Визначення економічно доцільних правових засад господарської діяльності і активне впровадження їх у практику економічної життєдіяльності суспільства – нагальне завдання для сучасної України. Здійснюватися це завдання повинно на підставі науково обґрунтованої Концепції економічної безпеки держави, а також довгострокових та короткострокових національних програм протидії економічній злочинності і окремим її видам [5].

Слід зазначити, що економічні злочини необхідно розглядати як систему їх груп і видів, які передбачені чинним кримінальним законодавством і проявляються у певних сферах економічного життя суспільства і держави.

1. Злочини в сфері відносин власності, вчинені в процесі економічної діяльності: крадіжка; шахрайство; привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.

2. Злочини в сфері фінансових відносин: виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї; ухилення від повернення виручки в іноземній валюті; ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів; шахрайство з фінансовими

ресурсами; порушення порядку випуску та обігу цінних паперів; незаконне виготовлення марок акцизного збору; незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків; незаконне відкриття або використання за межами України валютних рахунків; легалізація грошових коштів та іншого майна, здобутих злочинним шляхом [1].

3. Злочини в сфері виконання бюджету: порушення законодавства про бюджетну систему України; видання нормативно-правових або розпорядчих актів, які змінюють доходи і видатки бюджету всупереч встановленому законом порядку.

4. Злочини в сфері підприємницьких відносин: зайняття забороненими видами господарської діяльності; порушення порядку зайняття господарською та банківською діяльністю; фіктивне підприємництво; протидія законній господарській діяльності; приховування стійкої фінансової неспроможності; фіктивне банкрутство; доведення до банкрутства; незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів; порушення порядку здійснення операцій з металобрухтом; порушення правил здачі дорогоцінних металів; незаконні дії у разі банкрутства.

5. Злочини в сфері проявів монополізму і недобросовісної конкуренції: незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю; розголошення комерційної таємниці; змова про зміну чи фіксування цін або примушення до їх змін чи фіксування; порушення антимонопольного законодавства.

6. Злочини в сфері відносин обслуговування населення: випуск або реалізація недоброякісної продукції; обман покупців або обман замовників; фальсифікація засобів вимірювання; незаконне використання товарного знака.

7. Злочини в сфері регулювання переміщення майна через митний кордон України: контрабанда.

8. Злочини в сфері приватизації: незаконна приватизація державного, комунального майна; незаконні дії щодо приватизаційних паперів; недотримання особою обов'язкових умов щодо приватизації державного, комунального майна та їх подальшого використання [2].

Отже, резюмуючи вище описане, можна стверджувати, що злочинність у сфері економіки – це соціально-економічне деструктивне для економіки держави явище, яке проявляється у вчиненні особами навмисних корисливих злочинів у сфері легальної і нелегальної економічної діяльності, основним безпосереднім об'єктом яких виступають відносини власності і відносини у сфері виробництва, обміну, розподілу і споживання товарів і послуг з метою отримання доходу [3].

Наголосимо, що одне з головних завдань протидії економічній злочинності в країні, на наш погляд, полягає в тому, щоб створити такі умови, при яких вчинення економічних злочинів стало б справою не вигідною і підвищеної ризикованості. Саме тому, збільшення ризику ймовірності притягнення до кримінальної відповідальності, соціальних і економічних втрат і зменшення рівня впливу криміногенних факторів – це ті складові, які повинні стати головним напрямком кримінологічної політики держави в умовах макроекономічної нестабільності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Білоус В. Т. Координація боротьби з економічною злочинністю. – К.: Академія держ. податк. служби України, 2012. – 449 с.
2. Бойко А. Економічна злочинність як соціальне явище // Львівський університет: Вісник Львівського університету. Серія юридична. – Вип. 37. – Львів: ЛДУ, 2015. – С. 461 – 466.
3. Вівчар О. І. Сучасні проблемні доміанти злочинних груп у соціогуманітарному просторі України (безпекознавчий вимір системи підприємницьких структур) / О. І. Вівчар // Проблеми системного підходу в економіці. – Збірник наукових праць. – Випуск 3(59). – Київ, 2017р. – С. 55-61.
4. Вівчар О. І. Соціогуманітарне пізнання у контексті протидії злочинності в системі підприємницьких структур [“Societas Familia – Parantela”] / О. І. Вівчар. – Redakcja: ks. prof. Dr hab. Jan Zimny – Stalowa Wola. – 2017. – (p. 144-169).
5. Гуцалова К. Поняття та ознаки економічної злочинності: огляд літератури та проблемні питання // Підприємництво, господарство і право. – 2016. – № 10. – С. 87 – 89.

Карий В.В.

*студент II курсу магістратури юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету*

*Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри
кримінального права та процесу ТНЕУ
Олійничук Р.П.*

ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ МЕРЕЖ УКРАЇНИ

Конституція України проголосила, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю, а права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави (ст. 3). Значної шкоди соціальній цінності завдає злочинність, яка втручається у всі сфери життєдіяльності людини.

Сучасний світ майже не можливо уявити без інформаційно-телекомунікаційних технологій, які впливають на більшість аспектів життєдіяльності суспільства. Але, на жаль, інформаційно-телекомунікаційні технології використовуються і для вчинення злочинів, які є найбільш суспільно небезпечними. Сьогодні в Україні з проявами кіберзлочинності стикаються у банківській, кредитно-фінансовій, соціальній, культурній, духовній та інших сферах суспільного життя. За різними оцінками фахівців, кіберзлочинність посідає п'яте місце після торгівлі зброєю, наркотиками, злочинами у банківській сфері та економіки [1, с.216]. Проблема боротьби з кіберзлочинністю сьогодні розглядається як одна з глобальних проблем сучасності, і потребує вирішення на